Baixkir

El **baixkir** (Башҡорт теле o *Basqort tele*) és una llengua turquesa parlada pels baixkirs, que a la república de Baixkíria o Baixkortostan (Federació Russa), amb algunes comunitats disperses per les repúbliques ex-soviètiques. S'escriu amb alfabet ciríl·lic amb les lletres pròpies Ҙ ҙ, Ә ә, Ө ө, Ү ү, Ғ ғ, Ҡ ҡ, Ң ң, Ҙ ҙ, Ҫ ҫ, Һ һ, tot i que s'intenta un canvi al llatí. És parlada per aproximadament 1.047.000 persones com a primera llengua i per 26.737 més com a segona llengua. Es divideix en dos dialectes:

- *Jurmata*, parlat al sud del país
- *Kuvakan*, parlat a l'est.

Segons dades del cens soviètic del 1989, hi havia 645.351 parlants de baixkir a Baixkíria, 135.798 a la Província de Txeliabinsk, 46.029 a la Província d'Orenburg, 29.430 a la Província de Tiumén, 24.365 a la Província de Sverdlovsk 16.544 a la Província de Kurgan, 14.936 al Territori de Perm i 10.816 al Tatarstan.

Baixkir

Башҡорт теле, башҡорт теле (Başķort tele) i башҡортса (Başķortsa)	
Tipus	llengua, llengua viva i llengua vulnerable
Parlants	
Parlants nadius	1.200.000 (2010)
Parlat a	Rússia, Uzbekistan, Kazakhstan
Oficial a	Baixkíria

Autòcton de	Baixkíria, província de Txeliàbinsk, província de Kurgan, província de Sverdlovsk, territori de Perm, província d'Orenburg, província de Saràtov, província de Samara, Tatarstan i Udmúrtia
Classificació lingüística	llengües nostràtiques llengües altaiques llengües turqueses llengües kiptxak
Característiques	
Sistema d'escriptura	alfabet ciríl·lic
Institució de normalització	Institut d'Història, Lingüística i Literatura del Centre de Ciències d'Ufà
Nivell de vulnerabilitat	2 vulnerable
Codis	
ISO 639-1	ba
ISO 639-2	bak
ISO 639-3	bak (http://www-01.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=bak)
SIL	bak
Glottolog	bash1264 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/bash1264)
Ethnologue.com	bak (http://www.ethnologue.com/lan

Característiques

Té una consonància semblant a la del kazakh. Les principals característiques fonològiques són:

- Tenen vocals febles: *ï, ĕ, ŏ* i *ö*.
- Correspondència *i, u, ü* amb el turc *e, o, ö*
- Tenen una *a* bilabialitzada, com el tàtar.
- Tenen una interdental fricativa *th* i *dth*, pel turc *s* i *z*.
- Correspondència de *s* amb el turc *Š*
- Presenta harmonia vocàlica

El baixkir és una llengua SOV aglutinant. Els substantius es declinen en els casos nominatiu, genitiu, datiu, acusatiu, locatiu i ablatiu.

Vegeu també

- Literatura baixkir
- Teptyar

	guage/bak)
UNESCO	334 (http://www.unesco.org/languages-atlas/en/atlasmap/language-id-334.html)
IETF	ba

Enllaços externs

- "Bashinform" notícices (http://bash.bashinform.ru/)
- "Bashkortostan" diari (http://bashgazet.ru/bash/bnews/)
- Pàgina del 450è aniversari de la unió de Bashkortostan a Rússia (http://www.bashinform.ru/450/index.php?lg=bash&section=0)
- Ciutat d'Ufa (http://www.ufacity.info/bashkir/index.shtml)
- "Ural batyr" epos (http://uralbatir.narod.ru)
- Pàgines de cançons i folklore baixkir (http://yir.atspace.com)

Llengües turqueses

	Turquès occidental
Bolgar	Bólgar† | Húnnic† | Khàzar† | Txuvaix
Txagatai	Aini[2] | Turc d'Ili | Lop | Txagatai† | Uigur | Uzbek
Kiptxak	Baraba | Baixkir | Cumà† | Karatxai-balkar | Karaïm | Karakalpak | Kazakh | Kiptxak† | Krimtxak | Kumyk | Nogai | Tàtar | Tàtar de Crimea[1] | Urum[1]
Oguz	Afxar | Àzeri | Gagaús | Petxeneg† | Qaixqai | Salar | Tàtar de Crimea[1] | Turc | Turc de Khorasan | Turc otomà† | Turcman | Urum[1]
	Turquès oriental
Khalaj	Khalaj
Kirguís-Kiptxak	Altai | Kirguís
Uigur	Altai septentrional | Txulim | Dolgan | Fuyü Gïrgïs | Sakhà / iacut | Khakàs | Shor | Tofa | Tuvinià | Iugur occidental
	Turc antic†

Notes: [1] Es troba en més d'un grup; [2] Llengües mixtes; † Extingida

A Wikimedia Commons (https://commons.wikimedia.org/wiki/P%C3%A0gina_principal?uselang=ca) hi ha contingut multimèdia relatiu a: ***Baixkir***